

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеська державна академія будівництва та архітектури
Освітня програма	37085 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	194 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеська державна академія будівництва та архітектури
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37085
Назва ОП	Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	194 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ковальчук Володимир Павлович, Гаврилко Анастасія Дмитрівна, Ткачук Андрій Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.10.2020 р. – 28.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://odaba.edu.ua/upload/files/Vidomosti_samootsinyuvannya__194_GSVIVT2020-2021.pdf
Програма візиту експертної групи	https://odaba.edu.ua/upload/files/Programa_vizitu_OPP_194_GBVIVT.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП має особливий галузевий фокус, є актуальною в часі та просторі, що відрізняє її від подібних програм. Цілі ОП сформульовані з урахуванням позицій зацікавлених сторін та у відповідності з місією та стратегією ЗВО. ОП враховує галузевий та регіональний контекст та тенденції ринку праці. ОП є структурованою, логічною і збалансованою за кредитами ЄКТС; наявна відповідність програмних компетентностей та програмних результатів навчання. У ЗВО здобувачі вищої освіти та НПП за ОП ознайомлені зі встановленими нормами академічної доброчесності та реалізують їх на практиці. Форми і методи навчання та викладання на ОП забезпечують досягнення заявлених у освітній програмі цілей та програмних РН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу принципам академічної свободи. ОДАБА сприяє розвитку людських ресурсів і покращення освітнього середовища, його адаптації до потреб студентів. У ЗВО наявні процедури забезпечення якості, що мають тенденцію до розвитку. ОП та освітня діяльність загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм з не суттєвими коментарями щодо поліпшення деяких процедур.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До розробки ОП залучені представники роботодавців та здобувачів вищої освіти. ОП враховує сучасні тенденції ринку праці (гідроенергетика і оцінка стану гідротехнічних споруд, потребу у фахівцях з експлуатації систем водопідготовки та водоочищення), має тісний зв'язок з проектними, будівельними та експлуатаційними організаціями, які водночас є роботодавцями та випускниками ЗВО. В освітньому процесі використовують методи навчання за ОП, які враховують досвід аналогічних програм в Україні. У ЗВО існує та розвивається наукова школа з гідротехнічного будівництва та водних технологій до якої залучаються здобувачі ОП шляхом участі у дослідницьких проектах, роботі наукових гуртків, що функціонують на кожній із випускових кафедр. Наукова робота передбачає тісну взаємодію із практиками і роботодавцями. У Академії впроваджені процедури запобігання проявам корупції, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і вирішення конфліктних ситуацій. Створено умови для підвищення кваліфікації та стажування НПП, безплатного доступу здобувачів освіти та викладачів на ОП до БД Scopus та Web of Science. Наявна позитивна практика стимулювання за допомогою надбавок до окладу і премій публікаційної активності викладачів. Випускові кафедри гідротехнічного будівництва і водопостачання та водовідведення мають хорошу лабораторну базу для проведення лабораторних, практичних робіт, виконання дослідницьких проектів. Співробітники кафедри гідротехнічного будівництва мають сертифікати експертів із будівельного виробництва. До освітнього процесу цієї програми залучені випускники ОДАБА та роботодавці. У ЗВО діють спортивні секції та наявні відповідні спортивні майданчики, функціонують служби підтримки. Здобувачі вищої освіти в ЗВО мають можливість впливати на процедури розгляду освітніх програм, забезпечення якості освітнього процесу, покращення умов освітнього простору шляхом залучення вмотивованих студентів до складу відповідних комісій і діалогу студентського самоврядування та адміністрації. У ЗВО налагоджені і працюють процедури забезпечення якості. В основному результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ОДАБА беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. У межах ОП враховуються пропозиції здобувачів ОП, випускників і роботодавців через опитування.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: Цілі ОП не містять її місії; ОП не містить інформацію про кількість кредитів, які можуть бути перераховані при навчанні за відповідною ОП в інших ЗВО України. Силабуси з окремих дисциплін частково не відповідають компетенціям визначеними ОП. Частка аудиторних годин на вивчення вибірових загальних освітніх компонент недостатня; враховуючи невелику кількість здобувачів на ОП, вірогідність отримання результатів навчання за межами академії невисока; відсутні гранти на навчання, викладання та наукові дослідження за ОП та співпраця ЗВО з міжнародними стипендіальними, волонтерськими та іншими організаціями. Не зафіксовано факти впровадження в освітній процес досягнень світової науки; онлайн-сервіс Unicheck перевіряє лише текст на наявність запозичень, а враховуючи, що курсові і дипломні проекти мають переважно розрахунки і креслення, то цей онлайн-сервіс їх не перевіряє; деякі викладачі не мають публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних. Мало опублікованих навчальних посібників та не має монографій за останні 5 років. Відсутні стажування викладачів ОП закордоном і практичні кроки з реалізації договорів про міжнародну співпрацю; на сайті розміщено застарілий план заходів з організації виховної роботи із студентами. Каталог бібліотеки знаходяться на різних сторінках сайту ЗВО, що ускладнює їх пошук; до кінця незрозумілий механізм врахування результатів опитування студентів у процесі вдосконалення якості ОП. Низька активність здобувачів при подачі пропозицій до вдосконалення змісту ОП; на сайті відсутня ОП 2019 року. Рекомендації: При удосконаленні ОП визначити її місію і вказати кількість кредитів, що можуть бути перераховані при навчанні за відповідною ОП в інших ЗВО України; збільшити частку аудиторних годин на вивчення вибірових загальних освітніх компонент. Переглянути зміст силабусів; звернути увагу студентів на можливість визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті; запровадити співпрацю з міжнародними стипендіальними, волонтерськими та іншими організаціями, а також залучити до участі у закордонних грантах студентів і НПП; поєднати перевірку кваліфікаційних і курсових проектів – текстової частини за допомогою Unicheck, а розрахункової і графічної – відділом моніторингу та якості освіти або кафедрою; звернути увагу НПП на необхідність публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних, а також підготовки навчальних посібників за цією ОП та

монографій. Вжити заходів щодо стажування НПП ОП за кордоном та практичної реалізації договорів про міжнародне співробітництво; вдосконалити структуру сайту бібліотеки та оновити план заходів з організації виховної роботи із студентами; підвищити активність здобувачів цієї ОП як учасників системи забезпечення якості освіти і поліпшити механізм анкетування і обліку результатів опитування студентів при вдосконаленні ОП; продовжити роботу над технічним та структурним удосконаленням сайту академії.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

В академії реалізується «Стратегія розвитку Одеської державної академії будівництва та архітектури 2015-2020 рр.» (http://odaba.edu.ua/upload/files/Strategia_ODABA_1.pdf). ОДАБА це сучасний заклад вищої освіти, який формує середовище інновацій і сам є його частиною, здатний забезпечити фахівцями-гідротехніками Південний регіон України. Одним із пріоритетних стратегічних напрямів розвитку університету є забезпечення фундаментальної підготовки студентів у тісному зв'язку з науково-дослідною діяльністю і впровадження сучасних освітніх технологій. В ОП є чітко сформульована ціль – формування професійних компетентностей в теоретичних знаннях та практичних уміннях для вирішення комплексних задач у галузі Гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій, отриманням навичок розв'язувати складні спеціалізовані та нестандартні задачі в практичному, дослідницькому та освітньому напрямках професійної діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

В процесі роботи з фокус-групами експертна група пересвідчилася про залучення зацікавлених сторін до формування і модернізації ОП. В академії проводилось опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших стейкхолдерів щодо розуміння ними цілей та програмних результатів навчання за ОП, результати яких обговорено на засіданні кафедри Гідротехнічного будівництва (протоколи 9 від 28.05.2019 р і 8 від 21.05.2020 р). В результаті проведеної роботи були внесені зміни до освітньої програми шляхом додавання освітніх компонент (берегозахисні споруди і морські шляхи і порти), що враховують потреби регіону. Зовнішню експертизу виконано: Державним підприємством «Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут морського транспорту «Чорномордипроєкт»; філією «Інфоксводоканал»; Державним регіональним проектно-вишукувальним інститутом «Укрпівдендипроводгосп»; ТОВ «Морбудпроект»; ТОВ «Югаквапроект». До формування цілей та результатів навчання долучались представники академічної спільноти через участь у засіданнях: кафедр, групи забезпечення, круглих столах випускників. Таким чином, експертною групою з'ясовано, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та програмні результати навчання спрямовані на підготовку фахівців з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності для спроможності бути конкурентноздатними на ринку праці. Під час розмови з науково-педагогічним працівниками та адміністрацією ЗВО було з'ясовано, що НПП регулярно беруть участь у конференціях, круглих столах та інших заходах для урахування сучасних тенденцій розвитку спеціальності як в Україні так і за її межами. Актуальність даної ОП підтверджується: «Загальнодержавною цільовою програмою розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну р. Дніпро на період до 2021 року» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4836-17>); «Програмою розвитку гідроенергетики на період до 2026 року» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-2016-%D1%80>) та інш. При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП враховано досвід закладів вищої освіти України, які здійснюють підготовку фахівців за аналогічними освітніми програмами, зокрема: при формуванні програмних результатів навчання ПРН7 і ПРН 9 був врахований досвід Національного університету водного господарства та природокористування

(http://ep3.nuwm.edu.ua/17314/1/OPP_GTBVIVI_Bah_2019_Pidp.pdf - РН11 РН13 та інші); досвід Університету Стратклайда враховано при визначенні ФК13 і ФК15 (<https://www.strath.ac.uk/courses/postgraduatetaught/shipoffshorestructures/>). Під час зустрічі роботодавці повідомили, що освітня програма враховує регіональні потреби в підготовці фахівців. Зокрема для потреб Одещини актуальним є збільшення обсягу часу на вивчення освітніх компонент з будівництва і обслуговування берегоукріплювальних споруд.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт відсутній. Під час підготовки за ОП у майбутніх фахівців формуються загальні професійні підходи щодо вирішення творчих завдань і набуття навичок налагодження взаємозв'язку з іншими фахівцями з метою дій спільної діяльності. Для досягнення визначених в ОП програмних результатів навчання, а також забезпечення їх відповідності вимогам Національної рамки кваліфікацій сформовано відповідний перелік освітніх компонентів, які включають сучасні наукові напрацювання у сфері водного господарства та гідротехнічного будівництва. Здобувачі вищої освіти за результатами освоєння освітніх компонент отримують спеціалізовані уміння/навички щодо вирішення проблем, що можуть виникати безпосередньо в професійній діяльності в проектних та виробничих водогосподарських організаціях. Усе вищезазначене має забезпечити здатність випускника ОПП «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» виконувати критичний аналіз та формулювати нові складні ідеї, розв'язувати проблеми у нових або незнайомих сферах у рамках більш широкого (або міждисциплінарного) контексту. Таким чином ОП відповідає НРК 8 рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» має чіткі сформульовані цілі з урахуванням сучасного вітчизняного та міжнародного досвіду в освітній діяльності та спрямована на підготовку затребуваних та конкурентоспроможних фахівців. Цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. Сильними сторонами є урахування потреб зацікавлених сторін, галузевого контексту та відповідність програмних результатів Національній рамці кваліфікацій. Реальна постійна співпраця із основними стейкхолдерами під час перегляду ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Цілі освітньої програми не містять її місії. Рекомендовано: при удосконаленні ОП визначити її місію.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Освітня програма загалом відповідає Критерію 1. Наявні недоліки щодо невизначеності місії в ОП та узгодження індивідуальної траєкторії із врахуванням потреб інших регіонів України не є вагомими. У процесі спілкування виявлено позитивні тенденції щодо усунення даних недоліків.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам до освітньо-професійної програми магістра в чинному законодавстві України (п.5, стаття 5 ЗУ «Про вищу освіту»). При цьому обов'язкові компоненти становлять 64 кредити ЄКТС (в тому числі переддипломна практика), а вибіркові – 26 кредитів ЄКТС – 28, 8 % загальної кількості кредитів ЄКТС, що також відповідає п.15 статті 62 ЗУ «Про вищу освіту». Освітньою програмою передбачена можливість перезарахування частини кредитів ЄКТС відповідної освітньої програми, отриманих в інших закладах вищої освіти України, що підтверджується п.9 профілю ОПП та результатами зустрічі з академічним персоналом, але не вказана яка саме.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітня програма має чітку структуру і складається з 11 обов'язкових компонент та 20 вибіркових, які об'єднані у 2 блоки спеціальних (фахових) компонент і 6 загальних вибіркових компонент. Дисципліни розподілені на три семестри; навантаження кожного семестру складає 30 кредитів, максимальне тижневе аудиторне навантаження складає 18 годин. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягнути заявлених цілей та програмних результатів навчання, що підтвердили під час інтерв'ю студенти та роботодавці, наголосивши, що освітня програма практично орієнтована і враховує потреби галузі. Структурно-логічна схема є складовою ОП, вона подана у вигляді схеми і відображає міждисциплінарні зв'язки між компонентами ОП та демонструє логічну послідовність опанування компонент ОП за семестрами. Матриця відповідності визначених ОП програмних результатів навчання загалом засвідчує їх забезпечення обов'язковими компонентами ОП. Однак побіжний аналіз змісту силабусу ОК4 засвідчив його часткову невідповідність матриці відповідності визначених ОП програмних результатів навчання, зокрема ФК5 і ФК 10.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітні компоненти ОП сформовано у відповідності до предметної області спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології», всі ПРН забезпечуються ОК, які включені до обов'язкової складової. Зустрічі із фокус-групами здобувачів вищої освіти та роботодавцями підтвердило, що відбувається оновлення ОП з урахуванням їх пропозицій. Підтверджуємо їх одноставність у відході від усталеної практики опанування ОК та досягнення ПРН шляхом впровадження в освітній процес сучасних інформаційних технологій та розширення практичної складової ОП з активним використанням лабораторної бази ЗВО, а також сучасного програмного забезпечення (SCAD, ANSYS, AutoCAD, авторські розробки співробітників кафедр ОДАБА та інші), що сприяє усучасненню освітнього процесу за даною ОП. Випускники освітньої програми під час зустрічі підтвердили наявність і важливість освітніх компонент гуманітарної складової, що є необхідними для набуття певних результатів навчання, які Національна рамка кваліфікацій, (затверджена постановою КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 в редакції постанови КМУ від 12.06.2019 р. №509) визначає як «знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, що набувають у процесі навчання, виховання та розвитку» і висловили побажання зменшити їх частку, а натомість збільшити частку фахових освітніх компонент.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В Одеській державній академії будівництва та архітектури індивідуальний навчальний план здобувача освіти включає обов'язкові та вибіркові освітні компоненти. За даною ОП здобувачі вищої освіти мають можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору дисциплін (28,8 %). В 1 семестрі здобувач вищої освіти обирає освітні компоненти вільного вибору обсягом 12 кредитів, а у 2-му – 14. Вибіркові компоненти містять чотирнадцять спеціальних (фахових) компонент і шість загальних компонент, які представлені гуманітарними дисциплінами. Виходячи з цього варіативна частина ОП становить 26 кредитів. Крім того індивідуальна освітня траєкторія обирається здобувачем вищої освіти шляхом вільного вибору місця проходження переддипломної практики, теми та керівника кваліфікаційної роботи магістра. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти комісії було повідомлено, що вибір освітніх компонент відбувається шляхом письмового опитування на початку навчального року, а теми і керівник кваліфікаційної роботи магістра до початку переддипломної практики. Аналіз даних освітніх компонент показав, що здобувачам освіти створені необхідні умови для вибору широкого кола тем кваліфікаційної роботи магістра. Процедура формування індивідуальної траєкторії обмежена чисельністю груп (для ОС магістр – 5 осіб), зокрема в п.2.5 «Положення про організацію вивчення вибіркових дисциплін в ОДАБА» https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_vivchennya_vibirkovih_navchalnih_distiplin.pdf зазначено: «Якщо за першою анкетю студент не зарахований на вивчення вказаної в заяві навчальної дисципліни у зв'язку з неможливістю формування групи через недостатню кількість заяв на цю навчальну дисципліну або студент

не надав першої анкети в деканат, такому студенту пропонується здійснити повторний запис на дисципліни за вибором шляхом подання до деканату другої анкети з інших навчальних дисциплін». Під час акредитаційної експертизи комісія прийшла до висновку, що зважаючи на вказаний ЗВО контингент (на першому курсі дві особи) наведене обмеження не застосовується і здобувачі освіти мають можливість вибору. Під час інтерв'ювання зі здобувачами вищої освіти було отримано інформацію, що право на індивідуальний вибір навчальних дисциплін вони мають, їм чітко пояснюють механізм обрання вибіркових компонентів. Для цього проводяться збори здобувачів освіти кожної академічної групи перед початком навчального року. Отже, процедура вибору студентом вибіркових дисциплін організована шляхом подачі до деканату анкети. З вибірковими дисциплінами і їх силабусами здобувачі вищої освіти можуть ознайомитися на сайті кафедри (<https://odaba.edu.ua/academy/educational-activities/opp-hydraulic-engineering,-water-engineering-and-water-technology>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Загальна політика та процедура ЗВО щодо проходження студентами практики регулюється «Положенням про організацію практик студентів Одеської державної академії будівництва та архітектури» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_praktik_studentiv_ODABA_1.pdf). Під час зустрічі з академічним персоналом і гарантом ОП було з'ясовано, що практична підготовка є наскрізною, тобто забезпечує безперервність і послідовність її проведення при отриманні потрібного обсягу практичних знань та умінь і складається з аудиторних практичних занять, курсового проектування і переддипломної практики. У освітній програмі та навчальному плані на переддипломну практику передбачено 6 кредитів ЄКТС, що дає можливість студентам здобути відповідні компетентності, які будуть необхідні в їхній подальшій професійній діяльності, а також сприятимуть збору вихідних даних для дипломного проектування і подальшому працевлаштуванню. Зміст програми практики (<https://drive.google.com/file/d/12m3zjqHpME4edkeoMsl3GtOjcRYCdBLXi/view>) у цілому відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням зацікавлених сторін, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОП, відповідних ПРН. Результати інтерв'ю зі студентами та роботодавцями свідчать про зацікавленість і залучення роботодавців до процесу формування програми виробничої практики з урахуванням вимог виробництва. Роботодавці також висловили задоволення рівнем підготовки здобувачів вищої освіти та свою готовність у подальшому працевлаштуванні випускників даної ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Під час зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО ректор ОДАБА повідомив, що освітній процес у характеризується залученням студентів до наукової, громадської, спортивної та культурно-масової діяльності й регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ОДАБА (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf). Активне залучення здобувачів освіти до вищезазначених складових освітньої діяльності сприяє формуванню у них соціальних навичок. Окрім цього, в ОП у розділі «Програмні результати навчання (ПРН)» закладені соціальні навички, які формуються в процесі викладання обов'язкових освітніх компонент, у тому числі переддипломної практики. Набуттю соціальних навичок також сприяє виступи здобувачів освіти з доповідями про виконану наукову роботу і за результатами проходження практик, виконання лабораторних робіт в групі (підгрупі), захист курсових проектів, розрахунково-графічних робіт, тощо. ЗВО також сприяє розвитку соціальних навичок у викладачів через систему професійного розвитку/підвищення кваліфікації. Наведені факти підтверджуються результатами інтерв'ю з академічним персоналом, здобувачами вищої освіти і представниками студентського самоврядування, які зазначили, що Академія сприяє їхньому професійному зростанню, заохочує та фінансує стажування в закордонних ЗВО, підтримує наукову та інноваційну діяльність.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

В ОДАБА збалансовано обсяг окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти. НП ОП включає як аудиторне навантаження, так і самостійну роботу студентів (СРС), обсяг якої за спеціальними (фаховими) компонентами відповідає встановленим МОН України граничним нормам (кількості годин аудиторного навантаження не менше 1/3 від кредиту ЄКТС, а годин на самостійну роботу не більше

2/3 кредиту ЄКТС) – Додаток до Листа МОН №1/9-126 від 13.03.2015р. Згідно графіку освітнього процесу за навчальним планом 2020 року аудиторні заняття передбачені у першому і другому семестрах співвідношення між аудиторними заняттями (610 годин) і самостійною роботою (1190 годин) складає 33,9 % на 66,1 %. У третьому семестрі аудиторні заняття відсутні так, як тут передбачена переддипломна практика (ОК10) і виконання кваліфікаційної роботи (ОК11) магістра, тому загальна кількість аудиторних занять за навчальним планом 2020 року становить 610 год (22,6 %), а самостійна робота – 2090 (77,4%). Кількість годин аудиторних занять становить переважно 1/3 загальної кількості годин освітнього компоненту. Тижневе навантаження аудиторних годин не перевищує 18 годин. Форми, види і зміст самостійної роботи студентів ЗВО регламентують: Положення про організацію освітнього процесу в ОДАБА (стор.21) - https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_1.pdf; Принципи формування навчальних та робочих навчальних планів освітнього рівня магістр (п.9, п.14) - https://odaba.edu.ua/upload/files/Printsipi_formuvannya_navchalnih_planiv.pdf. За результатами бесіди з фокус-групою здобувачів було з'ясовано, що співвідношенням обсягу окремих освітніх компонентів ОП та фактичним навантаженням - задоволені. Реальне виконання СРС здобувачами вищої освіти за ОП здійснюється шляхом виконання і захисту індивідуальних завдань (курскових проектів, розрахунково-графічних робіт, тощо). Під час зустрічі із здобувачами, академічним персоналом було з'ясовано, що в ЗВО виконання СРС забезпечується через бібліотеку університету (в тому числі, електронну), комп'ютерні класи та можливістю доступу до мережі Інтернет завдяки системі Wi-Fi, що функціонує в ЗВО. Загальний обсяг часу, необхідний для виконання всіх індивідуальних завдань не перевищує кількості передбачених навчальним планом годин на самостійну роботу. За результатами опитування здобувачі вищої освіти вказали на задоволеність запропонованим розподілом часу між аудиторною та самостійною роботами. (<https://drive.google.com/file/d/1W5tp9frQN5A58FardvpVpDxKQlsHXppo/view?usp=sharing>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою. Але в ОДАБА дуальну форма освіти вважають перспективним напрямком розвитку даної ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітня програма є структурованою у контексті загального часу навчання. Обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Співвідношення компонент освітньої програми відповідає нормам чинного законодавства, а саме обов'язкові компоненти ОП становлять 71,2 % (64 кредити ЄКТС), вибіркові компоненти – 28,8 % (26 кредитів ЄКТС). Програмні результати навчання, які визначені ОП у повній мірі забезпечуються обов'язковими компонентами ОП. Освітні компоненти ОП сформовано у відповідності до предметної області спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології». В ОП та НП передбачені обов'язкові компоненти практичної підготовки – переддипломна практика, зміст якої відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням зацікавлених сторін. Процедура вибору освітніх компонентів реалізована шляхом подачі анкети до деканату факультету. Запроваджена автоматизована процедура опитування зацікавлених сторін, щодо оцінки якості та процедури покращення освітньої програми - <https://odaba.edu.ua/students/questionnaire>. Набуття соціальних навичок відбувається за рахунок обов'язкових і вибірових компонент ОП, залученням студентів до участі в конкурсах наукових робіт, наукових конференціях, захистом звітів з переддипломної практики. ОДАБА забезпечує виконання СРС здобувачами вищої освіти за ОП шляхом індивідуальних завдань, через бібліотеку академії (в тому числі, електронну), комп'ютерні класи та можливістю доступу до мережі Інтернет завдяки системі Wi-Fi, що функціонує в ЗВО. Освітні компоненти, які включені до ОП, загалом становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ЗВО має реальні сприятливі умови запровадження дуальної освіти за умов дистанційного навчання з потенційно-надійними роботодавцями, шляхом чергування теоретичного навчання за допомогою інформаційних технологій та отримання практичних навичок (практичного навчання) на виробництві.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОП не містить інформацію про кількість кредитів, які можуть бути перераховані при навчанні за відповідною освітньою програмою в інших закладах вищої освіти України. Силабуси з окремих дисциплін частково не відповідають компетенціям визначеними ОП, наприклад, ОК4. Частка аудиторних годин на вивчення визначених навчальним планом вибірових загальних освітніх компонент недостатня. Рекомендації. При перегляді і удосконаленні ОП вказати кількість кредитів, що можуть бути перераховані при навчанні за відповідною освітньою програмою в інших закладах вищої освіти України; збільшити частку аудиторних годин на вивчення визначених навчальним планом вибірових загальних освітніх компонент. Переглянути зміст силабусів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Представлена освітня програма має високий рівень відповідності за якісними характеристиками у таких підкритеріях: 2.3, 2.4 2.5 та 2.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 2.1, 2.2 та 2.8, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність зібраних фактів, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, практичну цінність ОП, то освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими, до того ж ОП демонструє потенціал для їх усунення.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ОДАБА є чітко сформульованими, зрозумілими, розміщені на сайті академії та не мають дискримінаційних положень
(https://odaba.edu.ua/upload/files/Pravila_priiomu_do_ODABA_v_2020_rotsi_zi_zminami_ta_dopovnenniyami_1.pdf)

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливості програми враховані у правилах прийому, абітурієнти можуть ознайомитись зі змістом фахового вступного випробування, що розміщений на сайті академії. (<https://odaba.edu.ua/enrollee/acceptance-commission/introductory-and-creative-testing-programs/programs-for-the-masters-degree-2020>). Також сторінка містить посилання на критерії оцінювання даного випробування (https://odaba.edu.ua/upload/files/073_075_076_133_192_193_194_magistr_kriterii_1.pdf). Дати проведення та результати фахового випробування публікуються на відповідній сторінці сайту (<https://odaba.edu.ua/enrollee/acceptance-commission/schedule-of-introductory-tests>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти регулюються положенням про академічну мобільність, хоча випадків їх використання на даній ОПП не було (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_1.pdf).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Результати навчання, отримані у неформальній освіті визнаються згідно з процедурами, що описані у відповідному положенні академії. (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozh_viznannya_rezultativ_neformalnoi_osviti.pdf)

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Уся інформація щодо вступу на ОПП прописана чітко та зрозуміло, надає вичерпну інформацію про процес вступу. Визнання результатів навчання, як у інших закладах, так і в неформальній освіті визнається відповідно до існуючих

положень, хоча прецедентів такого визнання на даній ОПП за останній рік не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Враховуючи невелику кількість здобувачів на ОПП, вірогідність отримання результатів навчання за межами академії невисока. Рекомендуємо звертати більше уваги здобувачів на можливості визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 та не має суттєвих недоліків.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Структура ОП передбачає динамічне та інтерактивне навчання, що сприяє досягненню програмних результатів. НПП самостійно обирають форми і методи навчання з орієнтацією на кращі практики, чим забезпечується формування сучасного і конкурентоспроможного фахівця. Враховуючи особливості конкретного освітнього компонента та інтересів здобувачів застосовуються різні способи і технології навчання, а саме: електронні навчальні курси та частково дистанційні освітні технології при навчанні осіб з обмеженими можливостями, словесні методи, практичні методи, методи ведення науково-дослідної роботи, інформаційні технології та комп'ютерні засоби навчання, тощо. Відділ моніторингу і якості освіти постійно виконують моніторинг методів навчання та викладання. В академії розроблено процедуру оцінювання якості освітнього процесу шляхом анонімного анкетування учасників освітнього процесу, щодо якості викладання та навчання (<https://odaba.edu.ua/departments-and-organizations/about-the-educational-part/education-monitoring-and-quality-department>). Результати таких опитувань (http://gb.odaba.edu.ua/questionnaire_of_applicants) розглядаються на засіданнях кафедри гідротехнічного будівництва (протокол 7 від 25.03.2020). Опитування науково-педагогічного персоналу (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfpuYQemHtwVLmxc83KuofTAOdQ6E8AnuZ46qf5HqC6LUQkw/viewform>) встановлює задоволеність викладачів методами і формами навчання які діють в академії. На зустрічах з фокус-групами встановлено, що в ОДАБА напрацьований механізм мотивування викладачів, шляхом фінансових виплат за досягнення в професійній діяльності з метою реалізації студентоцентрованого підходу із збереженням принципів академічної свободи для НПП. Опанування і удосконалення НПП методів та форм навчання здійснюється різними шляхами, зокрема участь у постійнодіючому семінарі з методики викладання. Студентоцентроване навчання за ОП реалізується правом на формування індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням своїх професійних інтересів. Це є вільний вибір навчальних компонентів, випускової кафедри, місця проходження практики, тощо. Під час зустрічей з НПП та здобувачами вищої освіти було визначено, що методи та форми навчання, які використовуються викладачами, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Здобувачі також відзначили, що освітній процес відповідає їх інтересам та потребам, вони є активними учасниками процесу навчання та викладання, студентського самоврядування. Експертна група дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Доведення інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти проводиться викладачами на першому занятті на початку семестру. Учасники освітнього процесу мають постійний доступ до цієї інформації через: силабуси освітніх компонент на сторінці випускової кафедри (http://gb.odaba.edu.ua/194_gb). В академії здійснюється моніторинг актуальності вказаних ресурсів і вдосконалюються механізми забезпечення їх доступності. Отже, здобувачам вищої

освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОП. Передбачені освітньою програмою форми контролю є загальноприйнятими в ЗВО і регламентуються «Положенням про систему оцінювання знань та вмінь студентів Одеської державної академії будівництва та архітектури» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_sistemu_otsinyuvannya_znan_ta_vmin_studenti.pdf) «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в ОДАБА» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_ekzamenatsiyu_komisiyu.pdf). Проведено опитування про своєчасність, доступність надання інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Експертна група дійшла висновку, що всім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень здобувачами освіти під час реалізації освітньої програми підтверджується підготовкою доповідей на наукових конференціях, зокрема, 76-тій науково-технічній конференції професорсько-викладацького складу академії (https://odaba.edu.ua/upload/files/Zbirnik_tez_PVS_2020_2.pdf); участю в олімпіадах та наукових конкурсах студентських робіт. Результати наукової роботи здобувачів освіти публікуються у щорічних збірках студентських наукових робіт, наприклад, (https://drive.google.com/file/d/1-T9tx5y-Z_9a1grDEQq9Di_bt9N9XCG/view); виконанням досліджень в період навчальних і виробничих практик. Здобувачі вищої освіти залучаються до роботи в студентських наукових гуртках що створені на випускових кафедрах (наказ 228/од від 27.09.2019 р. https://odaba.edu.ua/upload/files/Nakaz_pro_gurtki_27.09.2019_228od.pdf). У рамках НДЧ функціонують спеціалізовані науково-дослідні інститути і лабораторії до роботи в яких залучаються здобувачі освіти, що було підтверджено під час зустрічей з фокус-групами. Під час зустрічей з академічним персоналом було зазначено, що до наукової роботи залучаються здобувачі другого (магістерського) рівня, де вони проводять дослідження під час виконання курсових та випускних кваліфікаційних робіт. Заклад вищої освіти у цілому здатний забезпечувати поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

З метою об'єктивного оцінювання якості надання освітніх послуг та актуальності змісту групою забезпечення спеціальності здійснюється постійний моніторинг ОП. Оновлення змісту освіти на ОП здійснюється у відповідності до «Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та закриття освітніх програм» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_rozroblennya_zatverdzhennya_monitoring_ta_zakrittya_osvitnih_program.pdf), «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Одеській державній академії будівництва та архітектури» - п.3.3.3 (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_zabezpechennya_yakosti_OD_2.pdf) та «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_vnutrishnie_zabezpechennya_yakosti_osviti.pdf), що підтверджується регулярним перевиданням навчально-методичної літератури, виданням підручників і навчальних посібників, оновленням робочих програм. Запровадження власних наукових розробок у освітній процес відображено в освітніх компонентах ОК8, ВК10, ВК13. Співробітники кафедри гідротехнічного будівництва є співавторами ДБН В.2.1-10:2018 на підставі якого були оновлені освітні компоненти ОК8, ВК15, ВК19. Як приклад оновлення змісту конкретних освітніх компонент можна розглядати наведені на сторінці кафедри силабуси освітніх компонентів ОП Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології, що розміщені за адресом http://gb.odaba.edu.ua/194_gb. Перегляд освітніх компонент програми і їх наповнення відбувається з урахуванням результатів опитування здобувачів за цією ОП та зустрічі НПП кафедри з основними стейкхолдерами. Результатом чого стала зміна вибіркового освітніх компонент і розробка нового навчального плану, за яким відбувся набір 2020 року на ОП. Механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі в ОДАБА працює.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ОДАБА здійснюється на підставі відповідної стратегії (https://odaba.edu.ua/upload/files/Strategiya_Internatsionalizatsii_diyalnosti_akademii_na_2015-2020_rr_1.pdf). Академія є членом Асоціації вузів «Signatory Universities» та «Talloires Network Signatory Members». Під час зустрічі з адміністративним персоналом керівник відділу міжнародного співробітництва запевнила, що в межах ОП для здобувачів освіти передбачені можливості для академічної мобільності за програмою Erasmus+ з університетом Північ (Вараждін, Хорватія) і університетом Західної Аттики (Афіни, Греція). Академія має договір за програмою академічних обмінів Туреччини «Mevlana». Ця програма передбачає навчання для студентів протягом одного чи двох семестрів і викладання для науково-педагогічних працівників на термін від двох тижнів до трьох місяців. Вона

відмітила, що внаслідок пандемії наразі ця діяльність відбувається частково в дистанційному режимі. Керівник відділу міжнародного співробітництва повідомила, що крайній виїзд на стажування співробітника академії мав бути здійснений до Італійської республіки але через пандемію був відмінений. Тобто очне стажування за кордоном наразі призупинено. Значні кроки з метою інтернаціоналізації здійснюється академією для залучення на здобуття вищої освіти іноземних громадян. В стратегії розвитку ЗВО це визначено як одне із пріоритетних завдань.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Ефективна робота науково-педагогічних працівників у наукових дослідженнях і розробці нормативної літератури (зокрема ДБН В.2.1-10:2018) дає можливість запроваджувати новітні методи проектуванні в освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутні гранти на навчання, викладання та наукові досліджень за ОП та також співпраця ЗВО з міжнародними стипендіальними, волонтерськими та іншими організаціями. Не зафіксовано факти впровадження в освітній процес досягнень світової науки. Рекомендації: Запровадити співпрацю з міжнародними стипендіальними, волонтерськими та іншими організаціями, а також залучити до участі у закордонних грантових програмах здобувачів освіти і НПП з метою забезпечення підвищення якості освіти шляхом вивчення науково-методичного, педагогічного досвіду і досвіду впровадження наукових досліджень іноземних фахівців у підготовку гідротехніків та отримання додаткового фінансування наукових досліджень.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група дійшла висновку, що методи навчання та викладання за освітньою програмою «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» дають можливість здобувачам вищої освіти досягнути заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи. Освітня програма загалом відповідає Критерію 4 із слабкими сторонами, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Система оцінювання здобувачів вищої освіти на ОП ґрунтується на накопиченні балів за виконання визначених робочою програмою дисципліни освітніх активностей і включає поточні та підсумкові контрольні заходи. Поточний контроль передбачає перевірку засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь здобувачі вищої освіти на підставі чого студенти допускаються до підсумкового контролю. Під час зустрічі з фокус-групами здобувачів вищої освіти і НПП комісія пересвідчилась, що форми і критерії оцінювання доводяться викладачами до відома здобувачів вищої освіти на початку навчального семестру. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання відображено у ОПІ, а також навчальному плані та силабусах, що розміщені на відповідній сторінці сайту академії. (<https://odaba.edu.ua/academy/educational-activities/opp-hydraulic-engineering,-water-engineering-and-water-technology>) Додатково критерії оцінювання описані у положенні про оцінювання знань та вмінь студентів ОДАБА (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_sistemu_otsinyuvannya_znan_ta_vmin_studenti.pdf). Під час дистанційного навчання особливості проведення контрольних заходів додатково описано у порядку проведення семестрового контролю (https://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok_provedennya_semestrovogo_kontrolyu_6_3.pdf). Під час зустрічі з фокус-групами комісія пересвідчилась, що форми і критерії оцінювання доводяться викладачами до відома здобувачів вищої освіти на початку навчального семестру.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 194«Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» відсутній. Атестація здобувачів відбувається згідно з відповідним положенням(https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_atestatsiyну_vipusknу_robotu_magistr_1.pdf) та проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота перевіряється на антиплагіат у відповідності до визначеної процедури. На період дистанційного навчання особливості додатково описано у порядку проведення атестації (https://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok_provedennya_atestatsii.pdf)

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ОДАБА знаходяться положення, що регламентують процедури проведення контрольних заходів, оскарження отриманих результатів та забезпечення об'єктивності екзаменаторів. Правила контрольних заходів є доступними для учасників освітнього процесу. Оскарження результатів та повторне проходження контрольних заходів регламентується положенням про організацію освітнього процесу (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyу_osvitnogo_protseсу_1.pdf) Об'єктивність екзаменаторів забезпечується формуванням екзаменаційних комісій, що створюються відповідно до положення (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_ekzamenatsiyну_komisiyu.pdf) Вирішення конфліктних ситуацій регламентується положенням про їх врегулювання (https://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situatsiy.pdf) Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що вони знають про шляхи вирішення конфліктних ситуацій і оскарження результатів екзаменів, хоча потреби в їх використанні не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності в ОДАБА. У ЗВО є відповідні документи, що визначають політику і стандарти та внутрішню нормативну базу з дотримання академічної доброчесності. Доброчесність популяризується через Кодекс (https://odaba.edu.ua/upload/files/kodeks_dobrochesnosti_1.pdf). В Академії створена група сприяння академічній доброчесності, що проводить інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики серед викладачів та студентів. У ЗВО створена система перевірки дотримання академічної доброчесності при виконанні кваліфікаційної роботи, яка здійснюється поетапно. З грудня 2019-го цей процес відбувається за допомогою онлайн-сервісу «Unicheck» компанії ТОВ «Антиплагіат», в результаті якої складається звіт з зазначенням % плагіату. Під час зустрічі з академічним персоналом комісією повідомили, що випадків виявлення академічного персоналу під час захисту кваліфікаційної роботи не виявлено. При цьому увага комісії була акцентована на тому, що відсоток запозичень в кваліфікаційних роботах цієї ОП є найменшим в Академії.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Усі контрольні заходи, що проводяться в академії є чіткими, зрозумілими та доступні для ознайомлення. Академія працює над підвищенням контролю дотримання здобувачами академічної доброчесності через введення в роботу автоматизованих програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недолік. Онлайн-сервіс пошуку плагіату Unicheck перевіряє лише текст на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів ЗВО, а враховуючи, що спеціальність є технічною і роботи містять значну розрахункову частину та креслення, то вказаний онлайн-сервіс цю складову не перевіряє. Рекомендація. Поєднати перевірку кваліфікаційних і курсових проєктів – текстової частини за допомогою Unicheck, а розрахункової і графічної - відділом моніторингу та якості освіти або кафедрою.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими, валідними, заздалегідь оприлюдненими. Встановлені правила проведення контрольних заходів ОДАБА є чітко сформульованими та зрозумілими, а рівень дотримання Кодексу академічної доброчесності-достатнім. Освітня програма загалом відповідає Критерію 5 із слабкими сторонами, що не є суттєвим.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладачі, що задіяні до реалізації освітньо-професійної програми 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого (магістерського) рівня ВО (таблиця 2 звіту самооцінювання «Зведена інформація про викладачів ОП»), мають достатню академічну та/або професійну кваліфікацію відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №1187 від 30 грудня 2015 р. Це забезпечує досягнення визначених відповідною освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Під час аналізу відомостей про самооцінювання та при проведенні зустрічі з фокус-групою викладачів встановлено: - викладачі володіють і застосовують сучасні методи та інструментарій викладання, в т.ч. інформаційні технології (зустріч з викладачами), інноваційні технології гідротехнічного будівництва та водні технології, вивчення хвильових процесів (підтверджено на зустрічі з викладачами) тощо; -3 викладачі випускової кафедри гідротехнічного будівництва знаходяться на завершальних етапах захисту кандидатських дисертацій (зустріч з фокус-групою викладачів); - виконуються дослідницькі проекти і господарські договори дотично до освітньої програми із залученням до них студентів – магістрів (факти підтверджені на зустрічах зі студентами та роботодавцями); - викладачами разом з студентами за результатами досліджень опубліковано декілька статей - https://drive.google.com/file/d/1-T9tx5y-Z_9a1rprDEQq9Di_bt9N9XCG/view; - викладачами, що реалізують ОП опубліковано недостатню кількість статей у виданнях, що індексуються в БД Scopus та Web of Science (ряд викладачів не мають відповідних публікацій), але переважна більшість викладачів, задіяних на ОП публікується у фахових виданнях України, мають великий досвід практичної роботи; - викладачі долучаються до проектної і експертної діяльності за фахом (Дмитрієв С.В.); Також експертна група проаналізувала відомості про самооцінювання та відмітила недостатню кількість опублікованих навчальних посібників для студентів та відсутність опублікованих монографій протягом останніх п'яти років.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, спираються на відповідне, “Положення про конкурсний відбір викладачів”, розміщене на офіційному сайті ОДАБА і оновлене 23.09.2020 р.: https://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_pri_zamishchenni_vakantnih_posad_naukovo-pedagogichnih_pratsivnikiv_ODABA_2020_1.pdf. Під час зустрічі з допоміжним персоналом керівник відділу кадрів оголосив покрокову процедуру відбору НПП. Експертна група вважає, що існуючі процедури дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Прикріплені до відомостей самооцінювання листи від роботодавців (ЧорноморНДІпроект, Інфоксводоканал, Морбудпроект, Укрпівдендніпроводгосп) свідчать, що заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Роботодавці, на зустрічі підтвердили факти надання пропозицій до поліпшення викладання за освітньою програмою. Доц. Коломієць С.П. на зустрічі з академічним персоналом, підтвердив наявність представника роботодавців у робочій групі ОП та залучення роботодавців до організації освітнього процесу (ЧорноморНДІпроект, Укрпівдендніпроводгосп тощо), які брали участь у розширеному засіданні кафедри ГБ, протокол №7 від 25 березня 2020 р. (файл додається). Представниця кафедри водопостачання та водовідведення на зустрічі з фокус-групою викладачів підтвердила залучення представників підприємства Інфоксводоканал до організації та реалізації освітнього процесу. Дослідницька робота студентів-магістрів базується на Положенні про науково-дослідну роботу студентів (https://odaba.edu.ua/upload/files/POLOZHENNYA_pro_naukovo-

doslidnu_robotu_studentiv.pdf) У співбесідах підтверджено виконання господарчих договорів і дослідницьких проєктів викладачами спільно зі студентами. Тому ЕГ вважає, що заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У звіті самооцінювання ЗВО наведені приклади залучення професіоналів-практиків до проведення навчального процесу. При проведенні виїзної експертизи студенти на зустрічі підтвердили викладання спеціалістами-практиками - Бондаренком та Чижиком О.А., що відповідає інформації зі звіту про самооцінювання ЗВО. Науково-педагогічні працівники задіяні на ОП є експертами і практиками у галузі гідротехнічного будівництва. Факт їх участі у експертизах і консультуванні підприємств (часто навіть на безоплатній основі) підтверджено на зустрічі з роботодавцями схвальними відгуками про викладачів і студентів ОП. При цьому підтверджено факт залучення студентів-магістрів до обстеження протизсувних споруд, що досить позитивно впливає на практичні навички магістрів. Отже, можна стверджувати, що до аудиторних занять за освітньою програмою залучені професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через застосування внутрішнього нормативного документа «Порядок підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників» введеного в дію 27 лютого 2020 р.: https://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok_pidvishchennya_kvalifikatsii_naukovo-pedagogichnih_pratsivnikiv.pdf При проведенні зустрічей з фокус групами допоміжного персоналу, експертами встановлено: - позитивну практику стимулювання за допомогою надбавок до окладу і премій публікаційної активності викладачів (зустріч з викладачами, зустріч із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами) - проведення у Академії постійно діючого семінару (триває близько 20 років), з приблизною назвою «Застосування кращих практик викладання і вдосконалення якості освіти» (зустріч із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами). - факт намірів закордонного стажування викладача у Мілані (Італія) у лютому-березні 2020 р, яке не відбулося через пандемію SARS nCOV19 (зустріч із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами). Експертна група зазначає сприяння Академією професійному розвитку викладачів, але зважаючи на заключені договори про міжнародне співробітництво (що відмічено у відомостях про самооцінювання), комісія не пересвідчилася щодо втілення положень договорів на практиці.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заохочення викладачів ЗВО з різними формами стимулювання розвитку викладацької майстерності, реалізована у п. 6.2.3 9.1, 10.3, 10.7 Статуту ОДАБА (http://odaba.edu.ua/upload/files/Statut_ODABA.pdf) і у п. 3.1.7., 4.1.20, 7.1.4, 7.1.10, 8.2.1 Колективного договору (https://odaba.edu.ua/upload/files/Kolektivniy_dogovir.pdf). Періодично складається рейтинг науково-педагогічних працівників згідно Положення (<http://odaba.edu.ua/upload/files/1576162300243756.pdf> , що діє з 2016 року. Але у відкритому доступі на сайті ОДАБА наявний лише рейтинг за 2019 р <https://odaba.edu.ua/academy/public-information/personnel-software/npp-rating> Наведений аналіз документів є доказом, що заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. Зустрічі з академічним персоналом та допоміжними структурними підрозділами підтвердили факти матеріального стимулювання викладачів за високу викладацьку майстерність.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого (магістерського) рівня є достатньою для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Наявна позитивна практика стимулювання за допомогою надбавок до окладу і премій публікаційної активності викладачів. Роботодавці залучені до організації та реалізації освітнього процесу, а викладачі і студенти до виконання науково-дослідних проєктів. ОДАБА сприяє професійному розвитку викладачів різними засобами. Викладачі мають сертифікати експертів і перманентно підвищують свою кваліфікацію на виробництві.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами ОП, є те, що деякі викладачі не мають публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних. Мало опублікованих навчальних посібників та не має монографій за останні 5 років. Відсутні стажування викладачів ОП закордоном і практичні кроки з реалізації договорів про міжнародну співпрацю Рекомендації. Звернути увагу НПП на необхідність публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних, а також підготовки навчальних посібників за цією ОП та монографій. Вжити заходів щодо стажування НПП ОП за кордоном та практичної реалізації договорів про міжнародне співробітництво.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наявність достатньої кількості сильних сторін за критерієм 6, експертна група вважає, що освітньо-професійна програма 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітня діяльність за цією програмою відповідає вимогам Критерію 6. Виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Площа аудиторних приміщень достатня для забезпечення освітньої програми. Наявна хороша лабораторна база для проведення лабораторних і практичних занять. Установка для вивчення хвильових процесів з набором інноваційних датчиків, русловий майданчик для вивчення руслових процесів, установка для вивчення фільтрації крізь різні матеріали для земляних гребель, частотний вимірювач для вивчення поведінки будівельних конструкцій при дії різних навантажень, Є комп'ютерний клас на 10 комп'ютерів із встановленими на них відповідним для навчання програмним забезпеченням. Лабораторна база кафедри водопостачання складається з лабораторії гідравліки, що обладнана стендами і гідравлічними моделями споруд, лабораторії водопостачання розміщеної на трьох рівнях. У підвалі є насосна станція, повітрядувка і два резервуари для води. На середньому рівні навчальна аудиторія, лабораторні та науково-дослідні установки, у т.ч. для дослідження фільтрів. На верхньому рівні баки різного призначення. Бібліотека Академії має необхідний перелік навчально методичної літератури, організовано посилення на сайти фахових періодичних видань України (<https://odaba.edu.ua/library>). Є можливість дистанційного замовлення літератури. Але бібліотекою недостатньою мірою організований доступ до своїх каталогів, оскільки вони розкидані по різних сторінках сайту бібліотеки. На сторінці кафедри гідротехнічного будівництва (http://gb.odaba.edu.ua/methodical_instructions) міститься оновлене навчально-методичне забезпечення освітньої програми з можливістю завантаження у форматі ПДФ. Додаткова інформація на запит ЕГ, надана гарантом ОП свідчить про використання у процесі викладання інноваційного програмного забезпечення, у т.ч. власних програм (файл додано до звіту), розроблених викладачами кафедри ГБ. Прикладів використання лабораторій і лабораторного обладнання інших структурних підрозділів Академії, за межами ІГБЦІ, для реалізації освітнього процесу за ОП під час виїзної експертизи не встановлено. Усе перераховане забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до навчальних приміщень, лабораторної бази, комп'ютерної техніки з навчальною і науково-дослідницькою метою. Бібліотека безоплатно забезпечує необхідною навчально-методичною літературою періодичними виданнями тощо. Для здобувачів освіти та викладачів на ОП забезпечено безоплатний доступ до БД Scopus та Web of Science. Академія створює необхідні умови для занять спортом і спортивної інфраструктури Академії. Під час зустрічі з керівником підтверджено, що в ОДАБА було проведено ремонт спортивної інфраструктури. Фокус-група студентів та студентське самоврядування підтвердили, що для занять спортом потрібно лише спитати дозволу у тренера і мати особистий вільний час. Експертна група вважає, що вищенаведені твердження про безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми підтвердились у ході співбесід з менеджментом ЗВО, науково-педагогічними працівниками та студентами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Це підтверджує відео огляд приміщень та навчальних лабораторій що використовуються у освітньому процесі за програмою «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого (магістерського) рівня ВО. Під час співбесіди з фокус-групою студентів та студентським самоврядуванням було з'ясовано стан протипожежного забезпечення. Встановлено, що студенти були у комісії, яка обстежувала стан приміщень і надала рекомендації по його поліпшенню. Студентське самоврядування наголосило, що правила протипожежної безпеки розглядаються під час інструктажів та викладанні курсу БЖД (цивільний захист).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Результати анкетування (<https://drive.google.com/file/d/1PaF1U-3MiY2vYbHNSFmoMitwCB1L1bH7D/view>) свідчать про достатній рівень освітньо-інформаційної підтримки, оскільки 100% респондентів відповіли що викладачами були чітко визначені вимоги та надані рекомендації щодо виконання курсової (графічно-розрахункової) роботи (проекту). 65 % задоволені консультативною підтримкою з боку викладачів. Проведення відповідного опитування підтвердили здобувачі вищої освіти під час бесіди з ними. Співбесіда із студентами показала, що з приводу навчання є групи у соцмережах із студентів і викладачів для спілкування і обміну інформацією відносно різних аспектів навчання. Студенти володіють інформацією що профком студентів, який теж може надавати різні види підтримки, консультування і інформування. У ОДАБА освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти регулює «Положення про організацію виховної роботи» (https://odaba.edu.ua/upload/files/POLOZhENNYa_ODABA_VR.pdf). Хоча план заходів не оновлювався з 2017 року. <https://odaba.edu.ua/upload/files/Kompleksnyu-plan-VR.pdf> Студенти на зустрічі підтвердили що їм надають інформаційну і психологічну допомогу з боку адміністрації ЗВО, деканату, кураторів тощо. Студентське самоврядування підтвердило наявність телефону довіри, на якому постійно працює психолог. У звіті про СО підкреслено поліпшення умов проживання у гуртожитку ІГБЦІ №2 після ремонту житлових кімнат у 2018р. Студенти підтвердили цей факт.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами що навчаються за освітньою програмою. Це врегульовує «ПОРЯДОК супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території ОДАБА» (<https://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok.pdf>). На даний момент ніхто з осіб з особливими освітніми потребами на ОП «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого освітнього-професійного рівня не навчається. Студенти фокус-групи і студентське самоврядування підтвердили наявність приставних пандусів і ліфтів у корпусах, де проводиться навчання за ОП. Студентське самоврядування повідомило про плани адміністрації ЗВО покласти тактильну плитку для осіб з вадами зору. Тобто експертна група вважає, що у Академії створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Академія має чіткі і зрозумілі механізми вирішення конфліктних ситуацій, які викладені в документах «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій» https://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situatsiy.pdf та «Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією в ОДАБА», затверджені 26.09.2019 р. При проведенні експертизи у дистанційному режимі встановлено наступне. Викладачі ознайомлені з Положенням .., але подібних конфліктних ситуацій не виникало (зустріч з фокус-групою викладачів). Студенти, факти виникнення конфліктних ситуацій під час навчання за ОП «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого освітньо-професійного рівня ВО заперечили. Фактів булінгу студентів чи викладачів пригадати не змогли. Студентське самоврядування підтвердило факт вирішення конфліктних ситуацій у ОДАБА через заміну викладача, який мав місце на іншій освітній програмі. У ЗВО розроблено і затверджено «Антикорупційну програму» (<https://odaba.edu.ua/upload/files/Antikorupcyna-programa->

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявна хороша лабораторна база для проведення лабораторних і практичних занять з працюючими лабораторними установками. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Позитивна практика забезпечення для здобувачів освіти та викладачів на ОП безоплатного доступу до БД Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліки. На сайті ОДАБА розміщено застарілий план заходів з організації виховної роботи із здобувачами вищої освіти. Каталоги бібліотеки розміщено на різних сторінках сайту ЗВО, що ускладнює їх пошук. Рекомендації. Вдосконалити структуру сайту бібліотеки та оновити план заходів з організації виховної роботи із здобувачами вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Фінансове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатніми та сприяють досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. ОП «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» та освітня діяльність за цією програмою достатньою мірою відповідають Критерію 7. Виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Заклад вищої освіти при розробленні, затвердженні, моніторингові та періодичному перегляді освітньої програми керується такими документами: 1) Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та закриття освітніх програм (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_rozroblennya,_zatverdzhennya,_monitoring_ta_zakrittya_osvitnih_program.pdf). 2) Положення про забезпечення якості освітньої діяльності (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_zabezpechennya_yakosti_OD_2.pdf) 3) Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_vnutrishnie_zabezpechennya_yakosti_osviti.pdf) Аналіз процедур, термінів внесення змін і затвердження нової редакції ОП показав, що заклад вищої освіти дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У звіті СО вказано, що з урахуванням пропозицій здобувачів освіти у 2019 р. було переглянуто зміст освітніх компонент ОПП: «Берегозахисні споруди», «Протизсувні споруди» та «Будівництво в складних умовах». Лише один із студентів фокус-групи (7 осіб) на зустрічі підтвердив факт пропозицій до вдосконалення змісту курсу, але назву

спецкурсу не вказав. Враховуючи невелику кількість здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП (16 осіб), ЕГ очікувала отримати більший об'єм інформації відносно пропозицій студентів до вдосконалення змісту ОП. Сторінка кафедри гідротехнічного будівництва містить результати анкетування здобувачів вищої освіти у лютому 2020 р.: http://gb.odaba.edu.ua/questionnaire_of_applicants. До кінця незрозумілий механізм врахування результатів опитування здобувачів в процесі вдосконалення якості ОП. Які кроки зроблено за результатами анкетування?

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Пропозиції роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми офіційно надані у відповідних листах, що прикріплені до звіту про самооцінювання. Пропозиції також надавались безпосередньо представниками роботодавців на розширеному засіданні кафедри ГБ. Пропозиції були розглянуті, внесені відповідні зміни до змісту ОП - п.3, Протокол № 7 від 25 березня 2020 року (файл додається). Під час бесіди з роботодавцями експертна група з'ясувала, що їхні пропозиції взяті до уваги під час перегляду освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Для збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми у ЗВО існує «відділ контрактного навчання та працевлаштування ОДАБА». Сторінка відділу є за посиланням: <https://odaba.edu.ua/departments-and-organizations/about-department-of-contract-training-and-employment>. Під час спілкування з представницею відділу та випускниками з'ясовано, що в ОДАБА постійно ведеться робота по працевлаштуванню випускників та відслідковуванню кар'єрного шляху випускників, у т.ч. освітньої програми 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості закладу вищої освіти в цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі. Непогано враховані пропозиції роботодавців при перегляді ОП 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Викладачі внесли відповідні зміни у силабуси та зміст дисциплін, що викладаються відповідно до інноваційних розробок їхніх колег, отриманих при підготовці кандидатських дисертацій. Слід відзначити не дуже високий рівень активності здобувачів цієї ОП як учасників системи забезпечення якості освіти. Представники студентства у фокус-групі не змогли вказати, які саме їхні пропозиції до ОП взято до уваги при її перегляді.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За результатами і відповідно до рекомендацій минулорічної акредитаційної експертизи ЗВО була виконана велика робота із врахування зауважень і рекомендацій. На запит експертної групи гарантом надіслано файл (ФАЙЛ додається), де зазначені зауваження і рекомендації ЕГ і ГЕР і яким чином вони були враховані при перегляді ОП. Порівняльний аналіз свідчить, що в основному результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ЗВО беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час проведення зустрічі з адміністративним персоналом ОДАБА, керівник навчального відділу повідомив, що крім участі у багатьох заходах по сучасних методах викладання і організації навчального процесу у ЗВО проводиться власна конференція з практик викладання і організації освітнього процесу. Викладачі є членами різних комісій і експертних груп. Робота з поліпшення викладання і якості освітнього процесу ведеться постійно і навчальний відділ сприяє розвитку освітніх програм. Представниця методичного відділу повідомила про регулярне багаторічне проведення у Академії до початку пандемії COVID19 «Міжнародної конференції з управління якістю підготовки фахівців». Факти свідчать, що у академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Роботодавці безпосередньо вносять істотний вклад у поліпшення змісту та викладання на ОП. Академія слідує за кар'єрним шляхом своїх випускників. В основному результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ОДАБА беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє розвитку і вдосконаленню освітньої програми та освітньої діяльності за нею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліки. До кінця незрозумілий механізм врахування результатів опитування здобувачів вищої освіти в процесі вдосконалення якості ОП. Низька активність здобувачів вищої освіти при подачі пропозицій до вдосконалення змісту ОП. Рекомендації. Підвищити активність здобувачів цієї ОП як учасників системи забезпечення якості освіти і поліпшити механізм анкетування і обліку результатів опитування студентів при вдосконаленні ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Беручи до уваги, що роботодавці безпосередньо вносять істотний вклад у поліпшення змісту та викладання на ОП, а Академія відслідковує кар'єрний шлях своїх випускників. При цьому результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ОДАБА загалом взяті до уваги під час перегляду освітньої програми. В самій академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє розвитку і вдосконаленню освітньої програми та освітньої діяльності за нею. Суттєвих недоліків ЕГ за критерієм 8 не виявлено. Тому ОП "Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології" та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними та зрозумілими, регулюються в першу чергу статутом ОДАБА (https://odaba.edu.ua/upload/files/Statut_ODABA.pdf), а також додатковими положеннями, що також наявні на сайті академії та є загальнодоступними.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті академії опубліковано ОП та навчальний план дня вступників 2020-го року. Відповідні документи для студентів набору 2019-го року відсутні, але здобувачами освіти підтверджено, що на момент вступу їм була доступна вся необхідна інформація про ОПП. На сайті протягом року доступна актуальна ОП та активна сторінка громадського обговорення, де розміщено контакти, за якими можна звернутися для надання пропозицій та зауважень, а також розміщено матеріали для інформування зацікавлених сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО опубліковано ОПП, включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти, що було достатнім для інформування стейкхолдерів, які могли надати свої рекомендації щодо її покращення в розділі громадського обговорення.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Вся інформація щодо ОПП, її компонент та цілей вчасно опублікована на сайті університету, має зрозумілу структуру для інформування стейкхолдерів та регулярно оновлюється.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті відсутня ОПП 2019 року. Рекомендуємо продовжити роботу над технічним та структурним удосконаленням сайту академії.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9. Зауваження за вказаним критерієм є несуттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

B

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповіді.pdf</i>	N1fI1INQqu8U67vuXXzds6c+gKoDnSJGPm8YgaLE WpQ=
Додаток	<i>ПРОТОКОЛ №7-20.pdf</i>	LeM3R9PYWiKeZbhLx2ojoF7RDaOEGzl9HXAqH3S OJPA=
Додаток	<i>Програми ГБ.pdf</i>	qYj3rS7mr32FIPfL2P/+baxwY5ovS9YiQi2cDM8bP5 0=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ткачук Андрій Васильович

Члени експертної групи

Ковальчук Володимир Павлович

Гаврилко Анастасія Дмитрівна